

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
25 червня 2026 року,
протокол № 13.

Т.в.о. ректора, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

Олег ОМЕЛЬЧУК

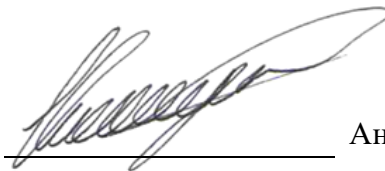
25 червня 2026 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ ЗБРОЙНОГО
КОНФЛІКТУ»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
Освітня програма «Магістр права»**

м. Хмельницький
2026

РОЗРОБНИК:

доцент кафедри міжнародного та
європейського права,
доктор філософії, доцент
16 червня 2026 року

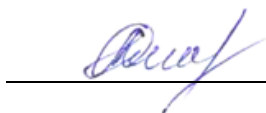

Андрій ІВАНИЦЬКИЙ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри міжнародного та
європейського права
17 червня 2026 року, протокол № 13.

Завідувачка кафедри,
кандидатка юридичних наук, доцентка
17 червня 2026 року

Світлана ЛОЗІНСЬКА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
18 червня 2026 року

Сергій КРУШИНСЬКИЙ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
18 червня 2026 року

Віктор ЗАХАРЧУК

Рішення методичної ради університету
18 червня 2026 року, протокол № 8.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка
18 червня 2026 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	– 4
2.	Програмні компетентності і заплановані результати навчання	– 4
3.	Програма навчальної дисципліни	– 5
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	– 7
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 7
	4.2. Аудиторні заняття	– 8
	4.3. Самостійна робота студентів	– 8
5.	Методи навчання та контролю	– 8
6.	Схема нарахування балів	– 9
7.	Рекомендовані джерела	– 9
	7.1. Основні джерела	– 9
	7.2. Допоміжні джерела	– 10
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 11

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– D Бізнес, адміністрування та право
2. Код і назва спеціальності	– D8 Право
3. Назва спеціалізації	– немає
4. Назва дисципліни	– Правові механізми подолання наслідків збройного конфлікту
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– другий
7. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– магістр
8. Загальний обсяг вивчення дисципліни (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 / 90
9. Форма семестрового контролю	– залік
10. Місце дисципліни в логічній схемі: дисципліна пов'язана з такими навчальними дисциплінами:	– Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод; Україна в міжнародному правовому вимірі; Практика забезпечення конституційних прав людини
11. Мова вивчення дисципліни	– українська

2. Програмні компетентності і заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. Спеціальні компетентності СК 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції; СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію; СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
	РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи; РН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання; РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності; РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції; РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових

	інститутів; РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.
--	---

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-правові засади подолання наслідків збройного конфлікту

Поняття, предмет, метод та система правових механізмів подолання наслідків збройного конфлікту. Збройний конфлікт як юридичне, соціальне, гуманітарне та безпекове явище. Правові наслідки міжнародних і неміжнародних збройних конфліктів. Поняття постконфліктного врегулювання, стабілізації, відновлення, реінтеграції та примирення. Джерела міжнародного та національного права у сфері подолання наслідків збройного конфлікту. Співвідношення міжнародного гуманітарного права, міжнародного права прав людини, міжнародного кримінального права та національного законодавства у процесі постконфліктного відновлення.

Тема 2. Перехідне правосуддя як правовий механізм подолання наслідків збройного конфлікту

Поняття, принципи, цілі та завдання перехідного правосуддя. Перехідне правосуддя як комплексний механізм реагування на масові порушення прав людини, міжнародні злочини та наслідки збройного конфлікту. Основні елементи перехідного правосуддя: кримінальне переслідування винних осіб, встановлення істини, відшкодування шкоди, інституційні реформи та гарантії неповторення порушень. Право жертв на правду, справедливість, пам'ять і відновлення порушених прав. Міжнародні стандарти перехідного правосуддя та перспективи їх застосування в Україні.

Тема 3. Правовий режим деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій

Поняття деокупації, реінтеграції, відновлення державного суверенітету та постконфліктного врядування. Правовий режим тимчасово окупованих територій. Особливості відновлення діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, судових і правоохоронних органів на деокупованих територіях. Правова оцінка актів окупаційної влади та питання відновлення документів, реєстрів, майнових, освітніх, соціальних та інших прав громадян. Захист прав осіб, які проживали на тимчасово окупованих територіях, та запобігання їх дискримінації.

Тема 4. Захист прав внутрішньо переміщених осіб, біженців та інших постраждалих від збройного конфлікту

Поняття та правовий статус внутрішньо переміщених осіб, біженців, осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, та інших категорій осіб, постраждалих від збройного конфлікту. Міжнародні стандарти захисту переміщених осіб. Права ВПО на житло, соціальний захист, медичну допомогу, освіту, працю, адміністративні послуги та судовий захист. Особливості підтвердження юридичних фактів, відновлення документів і доступу до державних сервісів. Захист прав дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, родин військовополонених, зниклих безвісти та інших вразливих категорій населення.

Тема 5. Правові механізми встановлення істини, документування порушень та збереження пам'яті про збройний конфлікт

Поняття права на правду та його значення у процесі подолання наслідків збройного конфлікту. Документування порушень міжнародного гуманітарного права, міжнародного права прав людини та міжнародних злочинів. Фіксація фактів насильницьких зникнень, депортацій, незаконного позбавлення волі, катувань, руйнування цивільної інфраструктури та інших наслідків конфлікту. Правове значення документування для кримінального

переслідування, пошуку зниклих безвісти, встановлення статусу потерпілих і підтвердження юридичних фактів. Архівування матеріалів, створення реєстрів, меморіалізація та державна політика пам'яті.

Тема 6. Відновлення правосуддя, правоохоронної системи та публічного управління після збройного конфлікту

Правові засади відновлення функціонування судової влади, прокуратури, правоохоронних органів, органів державної влади та місцевого самоврядування на територіях, що постраждали від збройного конфлікту. Забезпечення доступу до правосуддя у постконфліктний період. Особливості територіальної підсудності, відновлення судових проваджень, доказування у справах, пов'язаних із конфліктом, та надання правової допомоги населенню. Проблеми колабораційної діяльності, незаконного обігу зброї, мінної небезпеки, мародерства та злочинів проти національної безпеки. Інституційні реформи як гарантія неповторення порушень.

Тема 7. Правові механізми повернення, реабілітації та соціальної адаптації осіб, постраждалих від збройного конфлікту

Поняття повернення, реінтеграції, реабілітації та соціальної адаптації осіб, постраждалих від збройного конфлікту. Правовий статус військовополонених, цивільних заручників, депортованих осіб, незаконно переміщених дітей, ветеранів війни та членів їхніх сімей. Медична, психологічна, соціальна, професійна та правова реабілітація постраждалих осіб. Відновлення документів, сімейних зв'язків, трудових, освітніх, соціальних і житлових прав. Запобігання повторній віктимізації, стигматизації та дискримінації осіб, які пережили полон, катування, депортацію або інші тяжкі наслідки конфлікту.

Тема 8. Економічне, інфраструктурне та екологічне відновлення територій, постраждалих від збройного конфлікту

Правові засади економічного, інфраструктурного та екологічного відновлення територій, постраждалих від збройного конфлікту. Відновлення житлового фонду, критичної інфраструктури, об'єктів енергетики, транспорту, освіти, охорони здоров'я, культури та довкілля. Планування, фінансування і контроль заходів з відновлення. Правові механізми участі територіальних громад, міжнародних партнерів, донорів і фінансових інституцій у процесах відбудови. Антикорупційні гарантії, прозорість використання коштів, екологічна безпека та оцінка шкоди, завданої довкіллю внаслідок збройного конфлікту.

Тема 9. Гарантії неповторення збройного конфлікту та правові засади сталого миру

Поняття гарантії неповторення порушень як елементу подолання наслідків збройного конфлікту. Правові, інституційні, безпекові, освітні та гуманітарні механізми запобігання повторенню конфлікту. Демілітаризація суспільних відносин, контроль за обігом зброї, реформа сектору безпеки і оборони, зміцнення верховенства права та довіри до державних інституцій. Роль освіти, культури пам'яті, прав людини, громадянської участі та соціальної згуртованості у формуванні сталого миру. Міжнародна допомога, моніторинг, партнерство з міжнародними організаціями та довгострокові стратегії постконфліктного розвитку України.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ те- ми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
Лекції	Сем. (прак).		Лабор.	Ін.зав.	СРС	Лекції	Сем. (прак).		Лабор.	Ін.зав.	СРС		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Теоретико-правові засади подолання наслідків збройного конфлікту	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
2	Перехідне правосуддя як правовий механізм подолання наслідків збройного конфлікту	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
3	Правовий режим деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій	10	2	2	-	-	6	10	2	1	-	-	7
4	Захист прав внутрішньо переміщених осіб, біженців та інших постраждалих від збройного конфлікту	10	2	2	-	-	6	10	2	1	-	-	7
5	Правові механізми встановлення істини, документування порушень та збереження пам'яті про збройний конфлікт	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
6	Відновлення правосуддя, правоохоронної системи та публічного управління після збройного конфлікту	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
7	Правові механізми повернення, реабілітації та соціальної адаптації осіб, постраждалих від збройного конфлікту	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
8	Економічне, інфраструктурне та екологічне відновлення територій, постраждалих від збройного конфлікту	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
9	Гарантії неповторення збройного конфлікту та правові засади сталого миру	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
	Всього годин	90	18	18	-	-	54	90	10	6	-	-	74

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає опрацювання завдань до кожної теми та виконання індивідуальних завдань.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів, а також порядок здобуття балів за самостійну роботу визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація;
- 3) дискусія.

На семінарських (практичних) заняттях застосовуються:

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань;
- 2) вирішення ситуаційних завдань;
- 3) складання та розгляд окремих процесуальних документів.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у таких формах:

- 1) усне або письмове опитування на семінарських заняттях;
- 2) перевірка виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 3) складання та обговорення окремих процесуальних документів за ситуаційними завданнями;
- 4) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Залікова оцінка виставляється на підставі результатів поточного оцінювання або складання заліку, який проводиться у формі тестування. У випадку необхідності проведення заліку онлайн, він проводиться у формі тестування із застосуванням комп'ютерних технологій в режимі реального часу.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів визначаються у силабусі з дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
3. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>.
4. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>.
5. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22 жовтня 1993 року № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
6. Про протимінну діяльність в Україні: Закон України від 06 грудня 2018 року № 2642-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2642-19#Text>.
7. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text.
8. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 08 червня 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text.

9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text.
10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.
11. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.
12. Базове дослідження із застосування правосуддя перехідного періоду в Україні: монографія / за заг. ред. А. П. Буценка, М. М. Гнатовського. Київ: Румес, 2017. 592 с.
13. Гнатовський М. М., Короткий Т. Р., Хендель Н. В. Міжнародне гуманітарне право: посібник для юриста. Київ; Одеса: Фенікс, 2017. 145 с.
14. Міжнародне публічне право: підручник / за ред. В. М. Репецького. 2-ге вид., стер. Київ: Знання, 2012. 437 с.
15. Міжнародне право: військові аспекти: навчальний посібник / за ред. В. Б. Толубка. Київ: Національна академія оборони України, 2003. 252 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. The Rule of Law and Transitional Justice in Conflict and Post-conflict Societies: Report of the Secretary-General. United Nations Security Council. 23 August 2004. S/2004/616. URL: <https://undocs.org/S/2004/616>.
2. Guidance Note of the Secretary-General: United Nations Approach to Transitional Justice. New York: United Nations, 2010. URL: https://www.un.org/ruleoflaw/files/TJ_Guidance_Note_March_2010FINAL.pdf.
3. Transitional Justice and Economic, Social and Cultural Rights. New York; Geneva: Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, 2014. 86 p. URL: <https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/HR-PUB-13-05.pdf>.
4. Rule-of-Law Tools for Post-Conflict States: Maximizing the Legacy of Hybrid Courts. New York; Geneva: Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, 2008. 48 p. URL: <https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/HybridCourts.pdf>.
5. Guiding Principles on Internal Displacement. New York: United Nations, 1998. URL: <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/guiding-principles-internal-displacement>.
6. Durable Solutions for Internally Displaced Persons: Framework. Washington, D.C.: Brookings Institution — University of Bern Project on Internal Displacement, 2010. 48 p. URL: https://interagencystandingcommittee.org/sites/default/files/migrated/2019-01/iasc_framework_on_durable_solutions_for_idps_april_2010.pdf.
7. Customary International Humanitarian Law. Volume I: Rules / J.-M. Henckaerts, L. Doswald-Beck. Cambridge: Cambridge University Press; International Committee of the Red Cross, 2005. 628 p. URL: <https://ihl-databases.icrc.org/en/customary-ihl>.
8. Handbook on Data Protection in Humanitarian Action. 2nd ed. Geneva: International Committee of the Red Cross; Brussels: Brussels Privacy Hub, 2020. 340 p. URL: <https://www.icrc.org/en/publication/handbook-data-protection-humanitarian-action>.
9. Ukraine: Third Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3). February 2022 — December 2023 / Government of Ukraine, World Bank Group, European Commission, United Nations. Washington, D.C.: World Bank, 2024. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099021324115085807/p1801741bea12c012189ca16d95d8c2556a>.
10. Перехідне правосуддя: концепція, міжнародні стандарти та перспективи застосування в Україні: науково-практичне видання / за заг. ред. О. А. Мартиненка. Київ: Українська Гельсінська спілка з прав людини, 2018. 164 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України.
2. <https://www.president.gov.ua> – Офіційний сайт Президента України.
3. <https://www.kmu.gov.ua> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
4. <https://www.supreme.court.gov.ua> – Офіційний сайт Верховного Суду.
5. <https://www.court.gov.ua> – Веб-портал «Судова влада України».
6. <https://www.gp.gov.ua> – Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора.
7. <https://www.npu.gov.ua> – Офіційний сайт Національної поліції України.
8. <https://www.nbu.gov.ua> – Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
9. <https://hudoc.echr.coe.int/> - HUDOC (база рішень ЄСПЛ).
10. <https://reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний реєстр судових рішень